

Det är aldrig tomt på min tomt – tomtskådning på Mälärörna

Christian Lagström

Genom olika typer av "artrace" kan vi skådare göra det trivsamt för oss under obsandet samtidigt som vi också under samvaron lär av varandra. På tomten Grankulla gård på Färingsö norra udde bor artikelförfattaren på sommaren. Han ser gärna att några ansluter till honom när det blir dags för tomtskådning igen i september.

Intresset för fåglar har i Sverige aldrig varit större än det är idag. Fler väljer att ägna sin lediga tid (och ibland kanske även sin arbetstid, jag kommer ofta på mig själv att titta upp från skrivbordet för att följa t.ex. en duvhök eller havsörn som drar förbi och "stör" i mitt arbete) åt en sysselsättning som kan handla om att se fåglar, att se nya fågelarter och ibland att även bege sig ut i landet (och världen) för att få se de där fågelarterna som man alltid drömt om.

Varför börjar man titta på fåglar och varför har intresset ökat i sådan omfattning de senaste åren? För detta finns det såklart flera svar, men kanske allra störst är nyfikenheten på vad som finns i naturen utanför fönstret och viljan att få veta

mer om detta. Friheten i fågelns flykt och i deras bekymmerslösa liv kan vara en romantiserad bild av hur fåglarna egentligen lever. Men visst är det något speciellt att få ta del av detta liv och att lära sig mer om vad vi har i skogen runt husknuten.

Ett sätt att främja intresset för skådning är att utmana sig själv men ibland också andra att försöka se så många arter som möjligt inom ett begränsat område, under en dag, en vinter eller under en hel livstid. Det finns mängder av sätt som vi skådare tar till för att registrera, räkna och föra dagbok på de observationer som man gör. Krysslistor, livslista eller en lapp på kylskåpet över vilka arter som man sett vid fågelbordet. Sätten är många och alla gör det så som passar just dem bäst.

Rikstäckande och lokala föreningar bjuder även in till artrace. Vi har t.ex. i Sverige en fågelräkning i januari där allmänheten är inbjuden till något som som kallas "Vinterfåglar in på knuten" och vår egen förening, Mälärörnas Ornitologiska Förening (MOF), genomför varje år olika typer av artrace och fågelräkningar. Se också MOF's kalendarium på nätet .

En av dessa tävlingar är den "Tomtskådning" som genomförs varje år under en dag i september. Det är en rikstäckande tävling där

Foto Inger Bergermo

Tomtskådning är en trivsam aktivitet, åtminstone i Älby.

det handlar om att under ett dygn se och höra så många arter som möjligt från sin egen tomt. De observationer som man gör under dygnet registreras sen via rapporteringssystemet *Svalan* och jämförs med andra deltagares observationer. Idag finns ett antal tomter med på Mälärörna där bl.a. Glenn Cornland, Urpo Könnömäki och Gigi Sahlstrand är starka tävlanden som ligger bra till i antalet kryss mot "konkurrenterna" ute i landet.

Förhoppningen är att fler framöver väljer att delta med och på sin egen tomt eller helt enkelt ansluter sig till gänget på någon av de andra tomterna för att bidra med sina ögon och öron vid kommande tävlingstillfällen. Och alla har mer att lära, nya som gamla skådare i kombination bidrar till en kunskapsrik dag tillsammans. Alla är välkomna, anmäl ditt deltagande till någon av

de skådare som har en lämplig tomt så berättar de gärna mer om hur det går till.

I samband med alla artrace, tävlingar och skådarterer gör man som skådare en insats som hjälper till med att öka fågelkunskapen i Sverige. Genom att rapportera sina observationer på *Svalan* så stärker vi förståelsen för hur och var arterna rör och uppehåller sig under årets alla månader.

Jag tror att många kan stämma in i artikelns rubrik "Det är aldrig tomt på min tomt". MOFs och övriga fågelsveriges förhoppning är nu att fler ska dela med sig av sina observationer och samtidigt stärka sitt intresse genom ett deltagande.

Med önskan om ett fortsatt fantastiskt fågelår 2015 med många nya observationer och skådare på Mälärörna.

En flock Rapphönor tomtskådar på Klippans väg på Färingsö.